

«ترجمه غیررسمی»

ایران: کارشناس سازمان ملل می گوید با زنان و دختران به عنوان شهروند درجه دوم رفتار می شود، اصلاحات فوری لازم است

ژنو (۸ مارس ۲۰۲۱) - یک کارشناس سازمان ملل* در گزارشی به شورای حقوق بشر با اشاره به خشونت خانگی، هزاران ازدواج دختران بین ۱۰ تا ۱۴ سال در هر سال و ادامه تبعیض ریشه دار در قانون و عمل می گوید در ایران همچنان با زنان و دختران به عنوان شهروند درجه دو رفتار می شود.

«یکی از نگران کننده ترین موضوعات در مورد حقوق زنان و دختران در ایران امروز، مسئله ازدواج کودکان است.» جاوید رحمان، گزارشگر ویژه در مورد وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران، در [گزارشی](#) که در ۹ مارس به نهاد ۴۷ عضوی شورای حقوق بشر ارائه خواهد شد چنین اظهار داشت.

«دولت و دیگر رهبران کشور باید فوراً سن ازدواج را بالا ببرند و سیاست ها و برنامه های بیش تری را برای کاهش این رویه در کشور معرفی کنند.»

طبق قانون ایران، دختران در سن کم ۱۳ سالگی می توانند ازدواج کنند. دختران حتی کوچکتر نیز می توانند به طور قانونی با رضایت پدر و مجوز قضایی ازدواج کنند. در نیمه اول سال جاری در ایران بر اساس آمار رسمی دولت، بیش از ۱۶۰۰۰ دختر بین ۱۰ تا ۱۴ سال ازدواج کرده اند.

رحمان اظهار داشت: «سن قانونی کنونی برای ازدواج قابل قبول نیست. روشن است که ازدواج کودکان برای رشد و رفاه دختران مضر است، از جمله از منظر تحصیلات، اشتغال و زندگی عاری از خشونت. در حالی که تلاش های قبلی برای اصلاح قانون را مورد توجه دارم، اکنون برای افزایش سن ازدواج مطابق با تعهدات ایران تحت کنوانسیون حقوق کودک، باید فشار وارد شود.»

این گزارش همچنین نگرانی های جدی در مورد خشونت خانگی را برجسته کرد. برخی از اقدامات مثبت مانند قانون ضداسیدپاشی ذکر شده است، اما گزارشگر ویژه از دولت ایران مصرانه می خواهد تا اقدامات بیشتری انجام دهد.

رحمان می گوید: «حمایت های موجود در برابر خشونت برای محافظت همه جانبه از زنان و کودکان کافی نیست. من تایید می کنم که لایحه حمایت از زنان در برابر خشونت ارائه شده به مجلس برخی اقدامات مثبت را ارائه می دهد، اما همانطور که گزارش من شرح می دهد، حمایت های آن به اندازه کافی نیست. [من خواهان اصلاحات بیشتر در لایحه قبل از تصویب آن](#) و گسترش خدمات حمایتی برای زنان و کودکانی هستم که خشونت خانگی را تجربه می کنند.»

ضمن برشمردن پیشرفت ها از جمله در زمینه آموزش و حقوق تابعیت، گزارش وی شرح می دهد که چگونه تبعیض جنسیتی تقریباً در همه زمینه های قانون و رویه عملی نفوذ کرده است و با زنان ایرانی به عنوان شهروندان درجه دو رفتار می شود. او برای بهبود این مسائل توصیه هایی را از جمله تصویب کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان به دولت ارائه داده است. ایران یکی از معدود کشورهای است که به کنوانسیون نپیوسته است.

او می گوید: «تبعیض آشکار در قانون و رویه عملی در ایران وجود دارد که باید تغییر کند. زنان ایرانی در زمینه های مختلف از زندگی خود، از جمله در ازدواج، طلاق، اشتغال و فرهنگ، یا محدود شده اند و یا نیاز به اجازه از همسر یا سرپرست

پدري خود دارند و اين باعث مي‌شود استقلال و حيثيت ذاتي انساني آنها سلب شود. چنين ساختارهاي کاملاً غيرقابل قبول هستند و اکنون بايد اصلاح شوند.»

گزارشگر ويژه همچنين از دولت خواست اقدامات مشخصي را براي پايان دادن به فرهنگ مصونيت از مجازات نقض‌هاي جدي حقوق بشر به اجرا بگذارد و مسئولين اين نقض‌ها را به پاسخگويي وادارد. رحمان به طور خاص عدم تحقيق مناسب دولت درباره سرکوب خونين اعتراضات نوامبر ۲۰۱۹ توسط نيروهاي امنيتي، که منجر به کشته شدن بيش از ۳۰۰ نفر شد را مطرح کرد. وي همچنان نگران نرخ بالای مجازات اعدام، به ويژه اعدام کودکان بزهکار، و کساني که در رابطه با اعتراضات و آزادي بيان اعدام شده اند، مانند نوبد افکاري و روح الله زم، و همچنين گزارش‌هاي استفاده گسترده از شکنجه براي اخذ اعترافات اجباري است.

رحمان ابراز نگراني کرد که تحريم‌ها مانع پاسخ ايران به کوويد-۱۹ شده است. وي درخواست ديپرکل سازمان ملل و کميساريای عالی حقوق بشر را تکرار مي‌کند که دولت‌ها دست کم تحريم‌ها را در حمايت از مبارزه با کوويد-۱۹ کاهش دهند. با اين حال گزارشگر گفت که اقدامات غيرشفاف و ناکافي دولت در برابر ويروس کرونا منجر به مرگ و مير بيشتر شده است، از جمله فوت کادر درمان که بدون تجهيزات محافظتي کافي کار مي‌کنند.

وي همچنين بر نگراني‌هاي عميق خود تاکيد کرد مبني بر اينکه مدافعان حقوق بشر، روزنامه نگاران، فعالان حقوق کار، شهروندان دوتابعيتي و خارجي و وکلا که به طور خودسرانه بازداشت شده‌اند، علي‌رغم خطرات کوويد-۱۹ همچنان در زندان به سر بردند. هدف قرار دادن افراد توسط دولت براي اعمال آزادي‌هاي اساسي نيز ادامه دارد، از جمله ياسمن آرياني، منيره عربشاهي و مژگان کشاورز، که به دليل اعتراض به قوانين حجاب اجباري در روز جهاني زن در سال ۲۰۱۹ زنداني شده اند و ساير زنان مدافع حقوق بشر، مانند نسرین ستوده، آتنا دائمي و گلرخ ايرابي.

گزارشگر ويژه تاسف خود را از نقض حقوق بشر عليه اقليت‌هاي مذهبي، قومي و جنسي ايران تکرار کرد. از زمان نهايي شدن گزارش وي، حوادث نگران کننده ديگري عليه اقليت‌هاي ايران رخ داده است، از جمله بيش از ۲۰ مورد اعدام زندانيان محکوم به اعدام بلوچ، مرگ مشکوک درويش گنابادي زنداني بهنام محجوبي، استفاده بي‌رويه از زور عليه معترضان در استان سيستان و بلوچستان، بازداشت بيش از ۱۰۰ فعال کرد، و يورش به خانه و مصادره زمين بهائيان.

گزارشگر ويژه قرار است گزارش خود را در ۹ مارس ۲۰۲۱ در يک گفت‌وگوي تعاملی به شوراي حقوق بشر ارائه دهد. گفتگوي تعاملی به صورت مستقيم در تلویزيون وب سازمان ملل متحد پخش مي‌شود. ترجمه غيررسمي گزارش به فارسي نيز در دسترس است.

پايان

* آقای جاويد رحمان استاد حقوق بشر بين الملل و مشروطه‌خواهي مسلمانان در دانشگاه برونل لندن است. آقای رحمان به تدريس قوانين حقوق بشر و قوانين اسلامي مي‌پردازد و به انتشارات گسترده خود درباره موضوعات مرتبط با قوانين بين المللي حقوق بشر، قوانين اسلامي و رويه‌هاي قانون اساسي دولت‌هاي با اکثريت جمعيت مسلمان ادامه مي‌دهد. همچنين آقای رحمان به عنوان يک وکيل مدافع حقوق بشر در پرونده‌هاي شاخص مختلفی در حوزه‌هاي قضايي مختلف نظرات حقوقی خود را ارائه داده است.

گزارشگران ويژه و کارگروه‌ها بخشي از سازوکاري هستند که تحت عنوان رويه‌هاي ويژه شوراي حقوق بشر شناخته مي‌شود. رويه‌هاي ويژه، بزرگ‌ترين مجموعه کارشناسان مستقل در نظام حقوق بشر سازمان ملل، عنواني است که به سازوکاري نظارتي و حقيقت‌يابي شوراي حقوق بشر اطلاق مي‌شود که به وضعيت حقوق بشر در کشور معين و يا پديده‌هاي مهم نقض حقوق بشر در سراسر جهان مي‌پردازند. کارشناسان رويه‌هاي ويژه به صورت داوطلبانه فعاليت مي‌کنند، کارمند سازمان ملل نيستند و حقوقی براي کار خود دريافت نمي‌کنند. آنها در ظرفيت شخصي خود فعاليت کرده و مستقل از هر سازمان دولتي هستند.

صفحه [ايران](#) در دفتر حقوق بشر سازمان ملل